

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[CollectionBoite_023 | Notes de la fin de sa vie pour ses derniers livres.](#)[CollectionBoite_023-26-chem | Démosthène et \[... ?\]](#)
[Item\[Declamatio amatoria - suite\]](#)

[Declamatio amatoria - suite]

Auteur : Foucault, Michel

Présentation de la fiche

Coteb023_f0964

SourceBoite_023-26-chem | Démosthène et [... ?]

LangueFrançais

TypeFicheLecture

RelationNumérisation d'un manuscrit original consultable à la BnF, département des Manuscrits, cote NAF 28730

Références éditoriales

Éditeuréquipe FFL (projet ANR *Fiches de lecture de Michel Foucault*) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).

Droits

- Image : Avec l'autorisation des ayants droit de Michel Foucault. Tous droits réservés pour la réutilisation des images.
- Notice : équipe FFL ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).
Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).

Notice créée par [équipe FFL](#) Notice créée le 19/03/2021 Dernière modification le 23/04/2021

10 και, καὶ ὅπερ καὶ πεπεισθαι φησι τῇ γνώμῃ, τοῦτο
καὶ γέγραπεν, ὡς δίκαιος ἔραστής οὐτ' ἂν ποιήσειεν οὐ-
δὲν αἰσχρὸν οὐτ' ἀξιώσειεν. (2) Ὁ μὲν οὖν ὥσπερ εἰ
μάλιστα ἂν ἐρωτικὸν λάβοις τοῦ λόγου, περὶ τοῦτ' ἐστίν,
15 ὁ δ' ἄλλος λόγος τὰ μὲν αὐτὸν ἐπαινεῖ τὸν νεανίσκον,
τὰ δ' αὐτῷ συμβουλεύει περὶ παιδείας τε καὶ προαιρέ-
σεως τοῦ βίου. Πάντα δὲ ταῦτα γέγραπται τὸν τρόπον
ὅν τις ἂν εἰς βιβλίον κατὰθοιτο. τοῖς μὲν γὰρ λεκτικοῖς
20 τῶν λόγων ἀπλῶς καὶ ὁμοίως οἷς ἂν ἐκ τοῦ παραχρῆμά
τις εἴποι πρέπει γεγράφθαι, τοῖς δ' εἰς τὸν πλείω χρό-
νον τεθησομένοις ποιητικῶς καὶ περιττῶς ἀρμόττει συγ-
κεῖσθαι. τοὺς μὲν γὰρ πιθανούς, τοὺς δ' ἐπιδεικτικούς
25 εἶναι προσήκει. Ἴν' οὖν μὴ παρὰ τὸν λόγον σοι λέγω,
1402 μὴδὲ, ἅπερ γινώσκω περὶ τούτων, αὐτὸς διεξίω, πρόσ-
εχ' ὡς αὐτοῦ τοῦ λόγου ἤδη ἀκουσόμενος, ἐπειδὴ καὶ
αὐτὸς ἦκει, ὃν ἡβουλήθη ἀκούειν, Ἐπικράτης.

3. Ὅρων ἐνίους τῶν ἐρωμένων καὶ κάλλους μετε-
σχηκῶτων, οὐδετέρᾳ δὲ τῶν εὐτυχίων τούτων ὀρθῶς χρω-
μένους, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῇ τῆς ὀψεως εὐπρεπείᾳ σεμνυνο-
μένους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἑραστὰς ὁμιλίαν δυσχεραί-
νοντας, καὶ τοσοῦτον διημαρτηκότας τοῦ τὰ βέλτιστα
κρίνειν ὥστε διὰ τοὺς λυμαινομένους τῷ πράγματι καὶ
10 τοὺς μετὰ σωφροσύνης πλησιάζειν ἀξιοῦντας δυσκόλως
διαχειμένους, ἡγησάμην τοὺς μὲν τοιοῦτους οὐ μόνον
αὐτοῖς ἀλυσιστελῶς ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις μοχθη-
ρὰς συνηθείας ἐνεργάζεσθαι, (4) τοῖς δὲ καλῶς φρο-
15 νοῦσιν οὐκ ἐπακολουθητέον εἶναι τῇ τούτων ἀπονοίᾳ,
μάλιστα μὲν ἐνθυμουμένους ὅτι τῶν πραγμάτων οὔτε
καλῶν οὐτ' αἰσχρῶν ἀποτόμους ὄντων, ἀλλὰ παρὰ τοὺς
χρωμένους τὸ πλείστον διαλλαττόντων, ἀλογον μὲν
γνώμῃ περὶ ἀμφοτέρων χρῆσθαι, ἐπειθ' ὅτι πάντων
20 ἀτοπώτατόν ἐστι ζηλοῦν μὲν τοὺς πλείστους φίλους καὶ
βεβαιωτάτους ἔχοντας, ἀποδοκιμάζειν δὲ τοὺς ἑραστὰς,
ὁ μόνον ἴδιον ἔθος οὐχ ἅπανιν ἀλλὰ τοῖς καλοῖς καὶ
σώφροσιν οἰκειοῦσθαι πέφυκεν. (5) Ἐτι δὲ τοῖς μὲν
μηδεμίαν πω τοιαύτην φιλίαν ἐωρακόσι καλῶς ἀποβῆ-
25 σαν, ἢ σφόδρα κατεγνωκόσιν αὐτῶν ὡς οὐκ ἂν δυνη-
θεῖεν σωφρόνως τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁμιλεῖν, ἴσως οὐκ
ἄλογον ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν, τοῖς δ' ὥσπερ σὺ δια-
χειμένοις, καὶ μῆτε παντάπασιν ἀνηκόοις οὖσιν ὅσαι
δὴ χρεῖται δι' ἔρωτος χωρὶς αἰσχύνης ἡυξήθησαν, καὶ
1403 μετὰ τῆς ἀκριβεστάτης εὐλαθείας τὸν ἄλλον χρόνον βε-
βαιωκόσιν, οὐδ' ὑποψίαν ἔχειν εὐλογον ὡς ἂν τι πρά-
ξεαν αἰσχρὸν. (6) Διὸ δὴ καὶ μάλλον ἐπὶ τῇ τούτων
γράψαι τὸν λόγον, ἡγούμενος δυοῖν τοῖν καλλίστοις οὐ
5 διαμαρτήσεσθαι. τὰ μὲν γὰρ ὑπάρχοντά σοι ἀγαθὰ
διελθὼν ἅμα σέ τε ζηλωτὸν καὶ ἑμαυτὸν οὐκ ἀνόητον
ἐπιδείξειν ἐλπίζω, εἰ σε τοιοῦτον ὄντα ἀγαπῶ. συμβου-
λεύσας δ' ἡ μάλιστα κατεπείγει, νομίζω τῆς μὲν εὐ-
10 νοίας τῆς ἐμῆς δείγμα τῆς δὲ κοινῆς φιλίας ἀφορμὴν
ἀμφοτέροις εἰσείσειν. (7) Καίτοι μ' οὐ λελθὲν ὅτι χα-
λεπὸν μὲν ἐστὶ καὶ τὴν σὴν φύσιν ἀξίως τῶν ὑπαρχόν-
των διελθεῖν, ἔτι δὲ ἐπικινδυνότερον τὸ συμβουλεύειν

habere asserit, idem etiam scripsit : amatorem ingennum
nec facturum turpe quicquam, nec petiturum. (2) Quod igitur
in oratione maxime amatorum deprehendas, id in hoc
genere versatur, reliqua partim ad ipsius adolescentis com-
mendationem pertinent, partim de liberalibus disciplinis
vitæque genere constituendo præcipiunt. Hæc autem omnia
sic scripta sunt, quemadmodum in libellum (*pugillarem*)
referri solent. nam ut orationes, quæ pronuntiantur solum,
simplici dicendi genere et ex tempore scribi debent, ita quas
ad posterorum pervenire memoriam velis, poematis instar
elaboratas et exquisitum in modum compositas esse decet.
illas enim probabiles, has magnificas esse oportet. Ne igitur
extra causam tibi fabulas narrem, neve quid de ea sen-
tiam, ipse commemorem, sic ausculta, ut ipsam orationem
jam auditurus, quando et ipse adest, quem auditorem esse
volui, Epicrates.

3. Quum viderem nonnullos eorum qui amantur quidem
et forma sunt ornati, neutra autem felicitatum harum recte
uti, sed ut oris decorem laudi sibi ducere, sic amatorum
familiaritatem aversari, atque in iudicando adeo non intel-
ligere optima quæ sint, ut propter eos, qui hac re flagitiose
abutuntur, illi quoque sint invisi, qui prudentem consuetu-
dinem eorum expetunt; eos ego non ipsis tantum male
consulere, sed etiam aliis familiaritates molestas reddere,
(4) illorum autem amentiam prudentibus non esse imitan-
dam, existimavi, præsertim si considerent, quum ipsæ res
nec honestæ nec flagitiosæ per sese sint, sed pro ratione
utentium plurimum variant, temeritatis esse uno eodem-
que de utrisque modo statuere, deinde omnium esse absur-
dissimum eos admirari, qui plurimos et constantissimos
amicos habent, improbare autem qui amatores habent, qui
mos non omnibus, sed bonis ac prudentibus insitus est, ut
hoc solum proprium iis vindicetur (*esse dicatur*). (5) Jam
illos qui nullius unquam talis amicitiae felicem eventum vi-
derunt, aut semetipsos tam incontinentes esse sciunt, ut
modestam cum familiaribus habere consuetudinem ne-
queant, ita sentire, fortasse nihil miri est, qui autem eo, quo
tu, sunt animo, et nec prorsus ignorant, quantæ neces-
situdines per amorem absque infamia sint cumulate peractæ,
et reliquum vitæ tempus suum cum verecundia transege-
runt, nec suspicantur, ut consentaneum est, se aliquid
facturos esse turpe. (6) Quo magis etiam ad hanc scriben-
dam orationem sum incitatus, quod duas res pulcherrimas
me consecuturum esse putabam. nam bonis tuis comme-
morandis simul et te felicem et me, qui te talem diligam,
non vecordem esse ostensurum confido. suadendis autem
iis, quæ inprimis suaderi necesse est, benivolentiae meæ
specimen et mutuae nostræ amicitiae occasionem allaturum.
(7) Tametsi autem me haud latet quam difficile sit etiam
indolem tuam pro dignitate bonorum celebrare, sed etiam
periculosius esse suadere, quum monitori eventus consilii

BnF
MSS

